

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

323.35 (439)

Hely

Csepel

Szerző: Teknős Péter:

Cím:

Magyar Nemzet

1960. dec. 23.

Múzeum és új vasútvonal

a csepeli népfrentbizottság munkája nyomán

A csepeli népfrent titkára benyúl a szekrénybe és letesz elé az asztalra egy csorbaszélű, máz nélküli, vörös agyagkorsót, primitív, de mégis tetszetős díszítéssel.

— *Háromezer éves* — mondja egyszerűen. — Van még ezenkívül nagyméretű urnánk, valamilyen szűrő-vágó szerzőszám pengéje, ivóedény, szintén primitív kultúra terméke, hasonlóan a korsóhoz. Találtak itt Csepelen római pénzt és sok más olyan muzeális értéket, amelyek azt bizonyítják, hogy *ennek a dunai szigetnek messzi évezredekre nyúlik vissza a története.*

Helytörténeti emlékek

A Hazafias Népfrent bekarolta a csepeli lokálpatrióták régi kívánságát. Bizottságot hozott létre, amely a már meglevő történeti emlékek számbavételével, újak felkutatásával foglalkozik, s időnként, ha erre valamilyen csepeli esemény módot nyújt, kiállítást rendez belőlük.

— Mi rosszabbul állunk épületek dolgában, mint más kerületek. Egy-egy külső kerületnek volt hajdani kastélya, nagyúri rezidenciája, amit kulturális célokra lehetett átalakítani. A mi kerületünket csak azzal »tüntették ki« egykori uraink, hogy az itteni lakosságból éltek jól. Ha meg építünk, a lakás ma az első.

Mégis, dicséretre és támogatásra méltó a *helytörténeti múzeum létrehozásának akciója.* Csepelnek kiemelkedő szerep jutott a magyar ipar fejlődésében és a magyar munkásmozgalomban. És valóban: máris előkerültek fényképek, a többi közt az 1919. május elsejének felvonulás »vörös Csepeljének« részvevői. És ki tudja, mennyi kincset érő anyag kerül még elő a népfrent múzeumi bizottságának munkája nyomán!

A Hazafias Népfrent kerületi bizottságai között Csepel nem tartozott a legsikeresebbek közé. De az elmúlt évben nagy változások zajlottak le itt a XXI. kerületben. Egymást követték a népfrent megmozdulásai. És nem is akármilyen megmozdulások!

Már a magyar—román barátsági hét — amelyen 700 csepeli vett részt — azt mutatta, hogy az emberek igénylik az új ismereteket, többet akarnak tudni a világról. Nagy hatással volt a csepeli nőkre a román nőkkel való baráti találkozás és a proletár internacionalizmus eszméjének elplántálására a romániai anyagból készült kiállítás, a romániai életről szóló filmek vetítése.

Kilencszázan összefognak

De azért a legékesebben a népfrent növekvő befolyásáról mégis a *csillagtelepi szárnyvasút építésének története* beszél.

— Amikor tavaly szeptemberben kimentem Csillagteleszre — mondja a titkár — es megpendítettem az ottlakók előtt, hogy társadalmi munkával december 31-ére meg lehetne építeni a szárnyvonalat,

kinevettek. »Látszik, hogy fiatalember, azért hitették el magával. Ennyi idő alatt? Esztendőnk óta hiába várjuk, aztán most megépülne néhány hét alatt?« De amikor megmutattam a terveket és »megesküdtem rá«, hogy a költségvetésben ott a fedezet, mégis eljöttek. *Kilencszáz ember vett részt a vonal építésén.* Az igaz, hogy nem december 31-re lett kész. *Egy héttel előbb.* Ezután igazán érthető, hogy az utána tartott békegyűlés úgy sikerült, mint azelőtt ilyen jellegű megmozdulás talán soha.

A csepeli népfrentnek ösze-vissza két helyisége van és »társbérletben« lakik a nőtanácsal. Ahelyett azonban, hogy ezen búslakodnának, jól sáfárkodnak azzal a kevéssel, ami van. Felderül az ember arca, amikor belép a »nagyterembe«. Azért idézőjelben, mert csak a földszintes épülethez mérten »nagyterem«, de nem is kicsi. Ami azonban a legfontosabb; *tiszta, derűs, otthonos.* Csupa világos szín, modern asztalok és székek, magyaros mintájú függönyök az ablakokon, modern világítótestek a falakon, alacsony, széles cserépkályha a sarokban és a fal is világos. ízléses mintájú.

Gyerekeveléstől a népi ellenőrzésig

Itt, ebben a helyiségben tartják a *csütörtöki klubesteket* is. Ilyenkor átrendezik a könnyű bútorokat, még otthonosabbá, feketekávé párolog az asztalokon, ki kártyázik, ki folyóiratokat böngész, ki a politikai, vagy akár a horgász-problémákat vitatja meg. Amikor megérkezik a klubest programjának előadója, abbahagyják a hétköznapi tevékenységet és megkezdődik a baráti beszélgetés, vita, kérdések, ahogy a téma megkívánja. Volt már *zenei est*, beszámolt Gulyás Gyula a római olimpiáról, heves viták dúltak arról, hogyan kell a *gyerekeket szocialista együttélésre*, a szocialista erkölcsre nevelni. Nemsokára sor kerül arra is, hogy *Dienes András* itt Csepelen számoljon be először romániai *Petőfi-kutatásairól*. Egy másik klubesten megvitatják azt is, hogy mit tesz, miért és hogyan a *csepeli népi ellenőrzés*.

— Egy évvel ezelőtt — meséli a titkár —, alig néhány tanács-beszámoló kisgyűlésre tudtunk népfrent-elnököt küldeni, *legutóbb a kisgyűlések 90—95 százalékát a mi általunk delegált elnökök vezették le.* Benne van eben az egész fejlődésünk, az, hogy van szava, súlya a népfrentnek, a tanács támaszkodik rá és mi egyben-másban támogatni is képesek vagyunk a tanácsot. Mindebből a *lakosságnak van végsőfokon haszna*, a lakosságnak, amely részt vesz Csepel fejlesztésében.

Ezek a szavak olyan tetteket takarnak, mint a Királyerdőn levő *Bagi Ilona kultúrotthon rendbehozása.* Az anyagot a tanács adta, az egész munkát, az első kalapácsütéstől, az utó-

sóig — maguk a csepeliek. A kisiparosok olyan lelkiismeretesen, olyan önfeláldozóan dolgoztak (nyár közepén, amikor akad építkezés nemcsak társadalmi munkában), hogy egyenesen megható volt. Tíz—tizenötezer forint értékű társadalmi munkával teljesen rendbehozták ezt a kultúrotthont.

A mérnökökön a sor

Most pedig a *mérnökökön, műszaki embereken van a sor.* A népfrent kezdeményezésére elhatározták, hogy felméri Csepel összes házainak »állagát«, hogy végre pontosan tudja a tanács: milyen sorrendet kell felállítani teljes felújításra, javításra, lebontásra, egy szóval, hogy az ingatlanok igazi gazdáivá válják.

— Hogy a nehézségekről is beszéljek — mondja a titkár —, túl sok társadalmi szervezet rendez és szervez és ezek az akciók nemegyszer keresztezik egymást. Mert igaz az, hogy az emberek tudásra szomjaznak és az is igaz, hogy a sok évtizedes kulturális elmaradottságot nem lehet elég gyorsan és elég sokféle módon megostromolni, de kevesebb — több lenne. Ha valaki hetenként 4—5 meghívót kap, nem veszi komolyan sem a meghívókat, sem a meghívást.

Nem jutottak el még mindenkihez. Igaz: orvosok, ügyvédek — ha felkérlik őket egy előadásra —, szívesen eljönnek, de nem állandó vendégei még (néhány kivételtől eltekintve) a népfrentnek, pedig *nagyon szívesen vennék a jelenlétiüket klubnapokon és más rendezvényeken.* De a csepeli népfrentnél bíznak benne, hogy ennek is eljön az ideje.

Annyi bizonyos, hogy a népfrent *tényező* lett. Már nemcsak a tanács, hanem a Vasmű is »kooperál« vele.

— *Nincs az a probléma, amelynek megoldásához ne nyújtának segítő kezet* — mondja a titkár.

A csepeli népfrent munkája sokoldalú, színes, érdekes és vonzó. Egyre több és több embert érdekel, egyre több olyan ember szerez tudomást munkásságáról, aki sokáig nem is tudta van-e, nincs-e és ami a legnagyobb eredmény: *mind nagyobb azoknak a lelkes, hazafias, a szebb holnapért küzdő csepelieknek a száma, akik szabadidejük nagy részét áldozzák a népfrent szervezőiként dolgozó társaik felvilágosítására és arra, hogy kultúrához, több tudáshoz juttassák őket.*

Teknős Péter